

Starodruki ormiańskie w zbiorach polskich bibliotek

Streszczenie

Piśmienność i literatura od wieków pozwalały Ormianom mieszkającym w I Rzeczypospolitej zachować tożsamość religijną, kulturową i językową. W związku z tym książki zawsze towarzyszyły ich życiu w diasporze, stając się częścią ich narodowej tradycji i dziedzictwa kulturowego. Historie zawarte w tych tomach były tak różnorodne, jak losy ich czytelników: były złożone, czasem dramatyczne. Do dziś w polskich bibliotekach zachowało się niewiele z tych ksiąg (w sumie 55), ale świadczą one o bogactwie bibliotek, w których je niegdyś przechowywano. Część dziedzictwa zachowała się poza granicami dzisiejszej Polski, część zaginęła lub została zniszczona, a te zachowane w polskich zbiorach nie zostały wcześniej zbadane, co komplikuje zrozumienie specyfiki zarówno dorobku Ormian w dziedzinie kultury piśmiennej, jak i perspektywy polsko-ormiańskich więzi kulturowych. Ta sytuacja ukształtowała główny cel badawczy niniejszej rozprawy, którym jest zidentyfikowanie i katalogowanie ormiańskich starodruków, które obecnie znajdują się w polskich bibliotekach i stanowią ogromny materiał do opracowania i analizy.

Badaniem objęto książki wydawane od XVI do końca XVIII wieku, biorąc pod uwagę powszechnie przyjętą definicję terminu starodruk i potwierdzone wydanie pierwszej ormiańskiej książki drukowanej w Wenecji w 1512 r.